

Er dient aandacht te zijn voor de oorzaken van onopzettelijke fouten, maar vooral voor de eis dat belastingen rechtvaardig moeten zijn. Die aandacht kan op langere termijn bijdragen aan het verbeteren van de doelmatigheid en effectiviteit bij belastingen, want hij kan belastingbetalers ertoe brengen om zich coöperatief op te stellen. Een belastingbetaler die de belastingheffing als rechtvaardig ervaart, is bijvoorbeeld meer ontvankelijk voor een beroep op zijn geweten en fatsoen als middel ter bestrijding van de fraude. Dat bespaart de kosten van andere methoden van fraudebestrijding.

In de dagelijkse belastingpraktijk gaat het vaak om gewone vragen die om een antwoord vragen. Daarnaast kan er bij het vervullen van fiscale en administratieve verplichtingen, iets fout gaan. De beide methoden van belastingheffing, de belastingheffing bij wege van aanslag en die bij wege van aangifte, stellen hoge eisen aan de fiscale deskundigheid en andere vaardigheden van de belastingbetaler. Vooral de vergaande boekhoudverplichting en de administratieve verplichtingen die zijn verbonden aan de heffings- en inningshandelingen vragen veel van belastingbetalers. Bij een fiscale controle wordt de belastingbetaler geconfronteerd met de problematiek en de onzekerheid van een vage, ingewikkelde belastingwetgeving; met de vraag of er fouten zijn gemaakt. Die onzekerheid klemt temeer omdat hij weet dat er zware sancties zijn verbonden aan een te lage belastingafdracht. Daarnaast kan de belastingbetaler te maken krijgen met vormen van aansprakelijkheidsstellingen voor belastingschulden van andere belastingbetalers.

De belastingbetaler heeft groot belang bij een dialoog met de belastingdienst. Hij heeft baat bij een communicatie die bijdraagt aan meer zicht op rechtvaardige belastingen, op zekerheid bij belastingen, op de oorzaken van fouten en op de wijze waarop belastingbetalers ondersteund kunnen worden. De sfeer rondom de belastingheffing moet gedepolariseerd worden, zoveel mogelijk worden ontdaan van tegenstellingen en wantrouwen. Daarvoor dienen overleg en samenwerking in de plaats te komen, want daaraan blijkt behoefte te bestaan in de belastingpraktijk. Het blijkt dat de vage, gecompliceerde belastingwetgeving voor alle partijen, maar vooral voor de belastingbetaler, bron van onzekerheid, problemen, conflicten, spanningen en frustraties is. Dergelijke wetgeving versterkt dus het gevoel bij belastingbetalers dat belastingen onrechtvaardig zijn.

Belangrijk is dat de wetgever iets doet met de informatie die de dialoog tussen de belastingdienst en de belastingbetaler oplevert. Het alternatieve bestuursmodel van Scheltema leent zich er uitstekend voor om de (nadelige) uitwerking van een vaag, gecompliceerd belastingstelsel onder de aandacht te brengen van degenen die verantwoordelijk voor zijn voor een dergelijk belastingstelsel: dat zijn de regering en het parlement, de politiek. Dat is toch de bedoeling van het legaliteitsbeginsel en noodzakelijk wil de rechtvaardigheid bij belastingen ook feitelijk vorm krijgen?

5.2 Conclusie

In een parlementaire democratie verwacht men dat de door de formele wetgever tot stand gebrachte rechtsregels de basis vormen voor een rechtvaardige belastingheffing. Het blijkt dat de wetgever niet in staat is om aan deze verwachting tegemoet te komen, want

Burgemeester Snijdersstraat 7

6363 BG Wijnandsrade

Tel: 045 5244055

Fax: 045 5778996

Email: akvof@isaholland.com